

חגיגה טז-א

עניין: פלטירין על האשפה

מהרש"א

באורך ולשון בתחלה דקאמר שם וכן לשונו של תלמודנו לא משמע כן אלא נראה דקושטא דה"ק דאין לחשוב מה היה לפניו קודם שנצרא עוה"ז גם קודם ההיולי אלא שלא היה לפניו כלום בעולם והקצ"ה ביה מאין המוחלט צראו ומייתי משל שלא להזכיר שם אשפה שהיה שם קודם שצנה הפלטירין אלא כאילו צנאו צמקום פנוי כך הקצ"ה אין רצונו להזכיר שהיה לפניו שום צריאה אחרת שזה פוגם כבודו שהיה שינוי רצון לפניו ולא היה חפץ באותה צריאה וצרא עוה"ז דוגמת המלך צ"ו שלא היה חפץ באשפה וצנה פלטין אלא שיש לחשוב להזכיר שצנה צמקום פנוי וגם שאין המשל דומה ממש דהתם פוגם בדבר אמת שהיה שם אשפה והכא פוגם בדבר שקר שהרי הקצ"ה צרא העולם מאין המוחלט מ"מ מייתי ליה צמק"ש דאין רצונו של מלך צ"ו לפגום כבודו אפי' בדבר אמת וכ"ש בדבר שקר ומעיקרא דפריך לפניו מאי דהוה הוה ר"ל גם שהוא שקר מה צריך ללא חסיק אדעתיה דהוה ציה שום פגם כבוד המקום עד דמייתי ליה משל ממלך צ"ו כו': **ב"ל ש"א חס על כבוד בוי'**. מפורש פ"ק דקידושין ב"ז: **ב"ל ש"א חס**

עץ יוסף (על העין יעקב)
 למלאה"ש אפילו בדבור (יפ"ת): **משל למלך שאמר וכו'.** להבין המשל והנמשל אקדים לך מה שכתבו המפרשים שבריאת העולם היה מתחלה ע"ד הכלל. ואח"כ ע"ד הפרט. כי מתחלה נברא יסוד אחד דק המוכן לקבל כל הצורות הנקרא בפי החוקרים היולי ובו נכלל כל הברואים ע"ד הכלל. ואח"כ הוציא ממנו מכח אל הפועל כל חלקי הבריאה ע"ד הפרט כל דבר ודבר בפני עצמו דבר יום ביומו. וזהו שאמרו משל למלך וכו' אין רצונו של מלך שיזכירו לו שם אשפה דמה לפניו לאו היינו קודם הבריאה לגמרי אלא רצונו לומר קודם גמר תקון הבריאה בהיותו עומד בכח ולא בפועל שהיה כרוך עליו תהו ובהו שורש הרע הנמשל לאשפה הנראה כפגם וראוי למעט בו הדיבור שלא לקצץ בנטיעות (נוה"ק):

הגר"א תיקוני זהר חדש לא ע"ג

חסור ההתכונות כמ"ש כל המסתכל מה לפניו כו' שהוא באלו הקליפין שבין נוכח עולמות ומתריבין כמ"ש בעמוד ד' תהו ביה מקדמת דנא וז"ל לפניו מה דכוח הוה כו' משל לאדם שצונה פלטירין על האשפה אין רצונו להזכיר שם האשפה וזהו סוד דעולם התהו שאמר צא"ר דמלכין קדמאין מיתו כו' וז"ל וכל שלא חס על כבוד קונו כו' כבוד חלקים הסתר דבר ואמרו זה העובר עבירה בסתר ועבירה הוא נקרא בכל הגמ' עריות הרעור עבירה וכן צהרבה מקומות והן אלו העריות ואמרו זה המסתכל בקשת והוא כמ"ש בזהר דחסור לאסתכלא בקשת משום דמתכסיה באלין קליפין כהן גוויין דקשת דלא נהירין ונזמנא דגוויי נהירין תלפי כו' כנ"ל ולכן חסור כהן ההסתכלות כמ"ש כל המסתכל בעריות קשתו נערת כמ"ש וראה את ערוהה והיא כו' וז"ל כן זומא הניץ ונפיע דאסתכל באלין קליפין כמ"ש ל' בדף הקודם הלח דעאלו בהלת שניס כו' ואמרו כגמ' ועליו הוא אומר דבש מלאת אכול דיד כו' וז"ל כאן - לאכול לשבעה:

לשם ספר הדע"ה ח"א דרוש ו סי' ד אות ו'

ט"ז א' בטעם חסור ההסתכלות מה לפניו. משל למלך צ"ו שאמר לעבדיו צנו לי פלטירין גדולים על האשפה הלכו וצנו לו. אין רצונו של מלך להזכיר שם אשפה. וכן הוא בצ"ר פ"א סי' ה' חאלמנה שפתי שקר הדוברות על לדיק עתק. אחפרכן אחתרשן כו' הדוברות על לדיק חי העולמים עתק שהעתיק מצריותיו. בגאווה בשביל להתנאות ולומר אני דורש צמעשה צראשית כו'. מה רב טובך אשר לפנת ליראך. ליראך ולא לצוים את מוראך כו'. צמוהג שבעולם מלך צ"ו שצונה פלטין צמקום הביצים וצמקום האשפות כו' כל מי שבח לומר פלטין זו צנויה צמקום הביצים כו' אינו פוגם אמתה. כו' ע"ש. וידוע הוא שכל כוד מאמרם הללו הוא על עולם התהו. וע' בספר נזר הקודש שם. וכל עולם התהו

